

Ο Κομβικός ρόλος της Κρήτης για την ενεργειακή ανάπτυξη της Ελλάδος

Ομιλία του Κωστή Σταμπολή, Προέδρου του ΙΕΝΕ κατά το 5^ο Παγκρήτιο Ενεργειακό Συνέδριο, Ηράκλειο 8 Ιουλίου, 2021.

Πρώτα από όλα θερμές ευχαριστίες και συγχαρητήρια στους διοργανωτές για την πραγματοποίηση για 5^η συνεχή χρονιά του Παγκρήτιου Ενεργειακού Συνεδρίου.

1. Πέραν από το ενδιαφέρον που παρουσιάζει το ενεργειακό σύστημα της ίδιας της Κρήτης και των πολύ θετικών προοπτικών για την περαιτέρω ανάπτυξη του-ιδιαίτερα μετά την υλοποίηση των δύο ηλεκτρικών διασυνδέσεων με την ηπειρωτική Ελλάδα- η μεγαλόνησος έχει ιδιαίτερη γεωπολιτική σημασία για την ανάπτυξη του ευρύτερου Ελλαδικού ενεργειακού συστήματος.

2. Είναι αναγκαίο να δούμε σφαιρικά την Κρήτη, δηλαδή σε σχέση με την υπόλοιπη Ελλάδα, την Ανατολική Μεσόγειο και την Ευρώπη. Η Κρήτη, λόγω γεωγραφικής θέσης, αλλά και πολιτιστικών καταβολών, έχει την δυνατότητα να διαδραματίσει ρόλο γέφυρας μεταξύ Βόρειας Αφρικής και Ελλάδος-Ευρώπης. Η αξιοποίηση των ενεργειακών ροών μέσω Κρήτης έρχεται τώρα να προσδώσει μια επιπλέον προστιθέμενη γεωπολιτική αξία.
3. Σε πρώτο πλάνο, και σε ό,τι αφορά την γενικότερη γεωπολιτική αξία της Κρήτης στον χώρο της ενέργειας, τοποθετούνται οι ηλεκτρικές

διασυνδέσεις μεταξύ Κρήτης και ηπειρωτικής Ελλάδος

Χάρτης 11: Όδευση Αγωγού East Med

και μεταξύ Κρήτης και Κύπρου και αύριο με την Αίγυπτο. Σε δεύτερο πλάνο έχουμε την προοπτική μεταφοράς φυσικού αερίου (α) από τα κοιτάσματα σε Ισραήλ/Κύπρο, μέσω Κρήτης προς Ελλάδα/Ιταλία, (βλέπε αγωγό East Med) και (β) από τα κοιτάσματα (μένει να επιβεβαιωθούν) της Κρήτης προς Ελλάδα -Ευρώπη.

4. Οι προωθούμενες ηλεκτρικές διασυνδέσεις σε συνδυασμό με συστήματα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας θα προσφέρουν την δυνατότητα να αυξηθεί κατά πολύ η εγκατεστημένη ισχύς ΑΠΕ. Σήμερα υπάρχουν εγκατεστημένα 300Mw φωτοβολταϊκά και αιολικά σε ένα σύστημα συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 1008 MW, με τα 708 MW

να αντιστοιχούν σε μονάδες πετρελαίου/diesel. Ενδεχομένως οι ΑΠΕ να φτάσουν τα 1.0-1.5 GW μέχρι το 2030.Ενώ, υπάρχει εκτίμηση για αξιοποιήσιμο δυναμικό ΑΠΕ της τάξης των 2.5-3,0 GW. Ανάλογα με την δυναμική που θα αναπτυχθεί για περαιτέρω εγκατάσταση μονάδων ΑΠΕ θα πρέπει ενδεχομένως να εξετασθεί η κατασκευή και 3^{ης} ηλεκτρικής διασύνδεσης με την ηπειρωτική Ελλάδα.

5. Η Κρήτη παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ηλιοθερμικών εφαρμογών λόγω υψηλής ηλιοφάνειας καθ'όλη την διάρκεια του χρόνου. Η τεχνολογία ηλιακών πύργων (solar towers) συγκεντρώνει πολλά τεχνικά και οικονομικά προσόντα μεταξύ των οποίων η υψηλή απόδοση και η δυνατότητα αποθήκευσης (με molten salts) κατά την διάρκεια της νύχτας. Η κατασκευή και λειτουργία του πιλοτικού έργου της Nur Energy ισχύος 50 MW CSP, στην Ανατολική Κρήτη, από το 2022/2023 αναμένεται με μεγάλο ενδιαφέρον. Η επιτυχία του εν λόγω έργου θα ανοίξει τον δρόμο για πολύ μεγαλύτερης κλίμακας εφαρμογές CSP στην Κρήτη, και σε άλλα μέρη της Ελλάδος αλλά και στην Κύπρο.

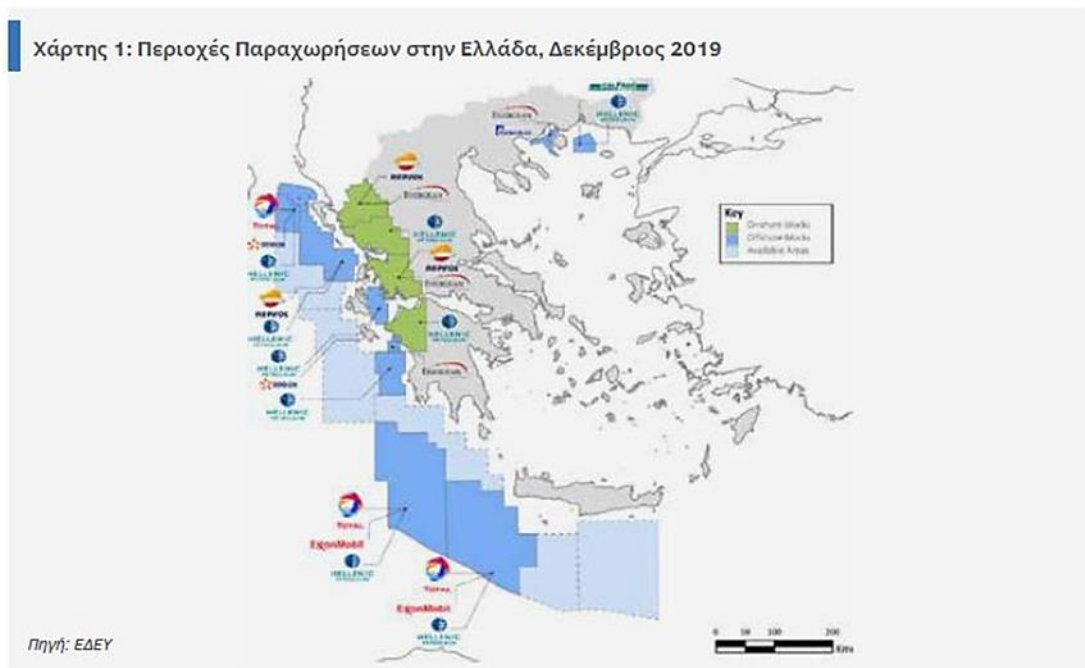

6. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι μέχρι το 2030 προβλέπεται από την ΑΔΜΗΕ να [διατηρηθούν σε εφεδρεία 390MW πετρελαϊκών](#) σταθμών παρά την πλήρη λειτουργία των δύο ηλεκτρικών διασυνδέσεων. Κατά τον ίδιο διάστημα θα αυξάνεται η ισχύς των ΑΠΕ ενώ παράλληλα αναμένεται αύξηση της ζήτησης. Μια σειρά από εναλλακτικά σενάρια λειτουργίας του ηλεκτρικού συστήματος μέχρι το 2030 -που μελέτησε το IENE με χρήση μαθηματικών μοντέλων προσομοίωσης για λογαριασμό του ΑΔΜΗΕ – δείχνουν πως θα είναι απαραίτητη η ευρεία χρήση συστημάτων αποθήκευσης (αντλησιοταμίευση και ηλεκτρικοί συσσωρευτές), προκειμένου να υπάρξει επάρκεια ηλεκτρικού ρεύματος και ευστάθεια του συστήματος.
7. Η εισαγωγή φυσικού αερίου σε μορφή LNG με στόχο την ηλεκτροπαραγωγή , και άρα την μείωση των εκπομπών αερίου, παραμένει μία εναλλακτική και απόλυτα ρεαλιστική λύση για την εξασφάλιση εφεδρείας στο σύστημα . Η κάλυψη του υψηλού κόστους λειτουργίας θα πρέπει να αξιολογηθεί στο πλαίσιο της ενεργειακής ασφάλειας της νήσου.

8. Με δύο μεγάλες ενεργειακές παραχωρήσεις νότια και δυτικά της Κρήτης (βλέπε χάρτη) η μεγαλόνησος μέλει να διαδραματίσει κομβικό ρόλο στην ανάπτυξη του τομέα εξόρυξης και παραγωγής υδρογονανθράκων. Με εκτιμήσεις για κοιτάσματα μεγέθους 2,5-3,0 τρισεκατομμυρίων κυβικών μέτρων (tcm) στην ευρύτερη παράκτια περιοχή, η Κρήτη έχει την προοπτική να αναδειχθεί σ' ένα από τα μεγάλα κέντρα παραγωγής υδρογονανθράκων της Μεσογείου συμβάλλοντας στην ενεργειακή τροφοδοσία της χώρας-καθιστώντας την στην πράξη ενεργειακά αυτόρκτη-και εξασφαλίζοντας μία πρόσθετη πηγή φυσικού αερίου για την Ευρώπη, καθώς θα εντείνονται οι

προσπάθειες διαφοροποίησης της ενεργειακής προμήθειας της ηπειράδας ηπείρου.

9. Συμπερασματικά, το τρίπτυχο «ηλεκτρικές διασυνδέσεις» (Ηπειρωτική Ελλάδα, Κύπρος, Αίγυπτος) «επέκταση χρήσης ΑΠΕ» και «αξιοποίηση κοιτασμάτων υδρογονανθράκων», καθιστά την Κρήτη κεντρικό σημείο αναφοράς για την ενέργεια σε Ελλάδα και Ανατολική Μεσόγειο.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.